

NOTER & AVTAL

En informationsbroschyr från
SMFF, Svenska Musikförläggareföreningen

TILLÄGG

Gällande sid 15 i broschyren Noter och avtal.

Skolkopieringsavtalet gällande grund och gymnaieskolan har ändrats något från och med läsåret 2010/11. Avtalet inbegriper nu även viss rätt att framställa exemplar i digitalform och att elever inom ramen för avtalet får göra kopior.

Se mer på Bonus Presskopias webbsida:

www.bonuspresskopia.se/texter/read.php?mid=329

Stockholm 2010-12-01

smff

SVENSKA MUSIKFÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

NOTER & AVTAL

---

innehåll

UPPHOVSRÄTT	7
NOTER OCH SÅNGTEXTER	8
ARRANGEMANG	11
KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN	12
KLASSUNDERVISNING I GRUND- OCH GYMNASIESKOLAN	15
UNIVERSITET/HÖGSKOLA	15
MUSIK- OCH KULTURSKOLOR	16

Text : SMFF

Layout: Johanna Lundborg

Fotograf: Peter Hallbom

Bilder från: SMFFs demoklubb "Almost Famous"

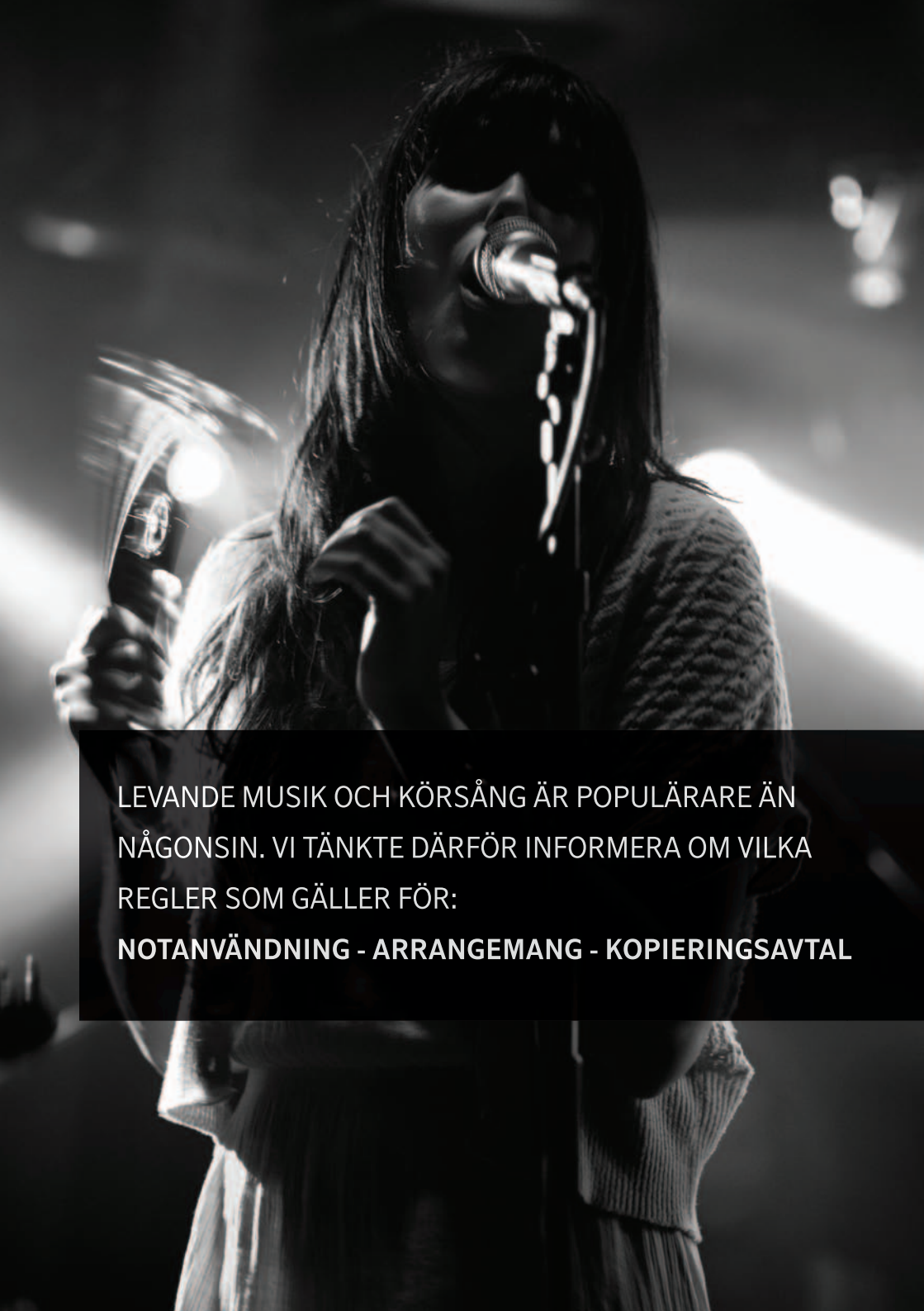
Tryck: Ekotryckredners AB

Tryckår: 2009

NOTER & AVTAL

Genom inköp av notböcker, nothäften och notblad etc. stöds kompositörer och textförfattare som musikförläggare samarbetar med. Upphovsmän och musikförlag kallas i denna text för rättighetshavare. Om rättighetshavarna får betalt kan de fortsätta sitt arbete och vi får ett rikt musikliv!

LEVANDE MUSIK OCH KÖRSÅNG ÄR POPULÄRARE ÄN
NÅGONSIN. VI TÄNKTE DÄRFÖR INFORMERA OM VILKA
REGLER SOM GÄLLER FÖR:
NOTANVÄNDNING - ARRANGEMANG - KOPIERINGSAVTAL

UPPHOVS RÄTT

Vi vill börja med att sammanfatta upphovsrättslagens bestämmelser.

- Upphovsrätten uppkommer så fort ett verk har skapats. En enkel visa skyddas lika mycket som en symfoni.
- Upphovsrätt ger upphovsmannen ensamrätt att bestämma över sina musikaliska verk. Ensamrätten innebär en exklusiv rätt att framställa och sprida exemplar av det musikaliska verket och göra verket tillgängligt för allmänheten genom t.ex. offentligt framförande, uthyrning, utlåning och försäljning.
- Musikaliska verk får inte ändras utan upphovsmannens samtycke.
- Görs verk tillgängligt för allmänheten, skall upphovsmannens namn anges.
- Verket får ej göras tillgängligt för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är kränkande för upphovsmannen.
- Ensamrätten består under upphovsmannens livstid och 70 kalenderår därefter.

Rätten att trycka och kopiera/framställa exemplar överlåter/upplåter upphovsmannen ofta till ett musikförlag och rätten att ge tillstånd till offentliga framföranden upplåts vanligen till STIM.

NOTER OCH SÅNGTEXTER

Huvudregeln är mycket enkel.

Den som använder noter och texter måste använda original. (Det kan vara notböcker, nothäften eller enstaka noter köpta i en musikaffär eller på Internet.) Kopior får alltså inte användas, varken vid repetition eller konsert.

Men regler har som bekant ofta ett eller flera undantag.

- Har kompositören och textförfattaren varit döda i mer än 70 år är det enligt upphovsrättslagen helt i sin ordning att kopiera utan att köpa noterna.
- Du får kopiera en del av en bok, ett nothäfte, ett sånghäfte eller en enstaka originalnot och ge till din bästa kompis, ditt syskon, dina föräldrar, din fru och dina barn, men i princip inte till någon annan. Du får emellertid aldrig kopiera en olovligt framställd not! Observera att du inte får ge en kopia av ett verk till en kollega, en kurskamrat, en medlem i kören, en bandkompis eller en avlägsen släkting. Du får inte heller utan tillåtelse lägga ut noter på hemsidor och intranät.

Varför finns det regler som begränsar kopiering?

Det är också mycket enkelt. Den som har komponerat ett verk och den som har bekostat tryckningen av noterna vill ha betalt för sitt arbete. Om rättighetshavarna får betalt kan de fortsätta sitt arbete och vi får ett rikt musikliv.

Olovlig kopiering

Om det visar sig att någon har kopierat fler exemplar än vad som är tillåtet eller använt exemplaren i strid med vad ovan anges kan upphovsmannen och dennes förlag kräva skadestånd för den olovliga kopieringen och även lämna in en polisanmälan.

“OM RÄTTIGHETSHAVARNA FÅR BETALT KAN DE FORTSÄTTA
SITT ARBETE OCH VI FÅR ETT RIKT MUSIKLIV!”

“ARRANGÖREN KAN INTE ÄNDRA, SÄLJA, FRAMFÖRA, HYRA
UT ELLER LÅNA UT VERKET UTAN ORIGINALRÄTTIGHETS-
HAVARENS TILLSTÅND.”

ARRANGEMANG

Den som gör ett arrangemang av ett skyddat verk måste ha rättighetshavarens tillstånd om arrangemanget skall användas annat än för privat bruk. (Med privat bruk menas att man får framställa ett eller några få exemplar av ett verk till sig själv, sin familj eller sina närmaste vänner.)

Arrangören kan inte ändra, sälja, framföra, hyra ut eller låna ut verket utan originalrättighetshavarens tillstånd.

Den som gör ett arrangemang efter samtycke från rättighetshavaren har dock upphovsrätt till själva arrangemanget, men bara till själva arrangemanget och inte någon rätt till originalverket.

Arrangemanget är skyddat i 70 år efter arrangörens död. Även när ett arrangemang har gjorts av ett fritt verk är arrangemanget skyddat i 70 år efter arrangörens död.

Har en konsertarrangör/körledare beställt ett arrangemang kan inte konsertarrangören/körledaren sälja, byta, framföra, hyra ut eller låna ut arrangemanget utan originalrättighetshavarens tillstånd, även om arrangören har lämnat sitt medgivande till uthyrning.

Beställare bör alltså kontrollera med originalupphovsmannen och dennes förlag om det är ok att använda det aktuella verket. Dessutom skall ersättning utgå till originalrättighetshavaren om ett arrangemang används.

KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN

För att kopiera musikaliska verk och texter krävs vanligtvis upphovsmannens eller dennes förlags tillstånd.

Vad gäller skolan har vissa avtal ingåtts så att lärarna inte skall behöva fråga rättighetshavarna varje gång de skall kopiera något. Rättighetshavarna har genom Bonus Presskopia (www.bonuspresskopia.se) tecknat avtal med bl.a. kommuner och friskolor.

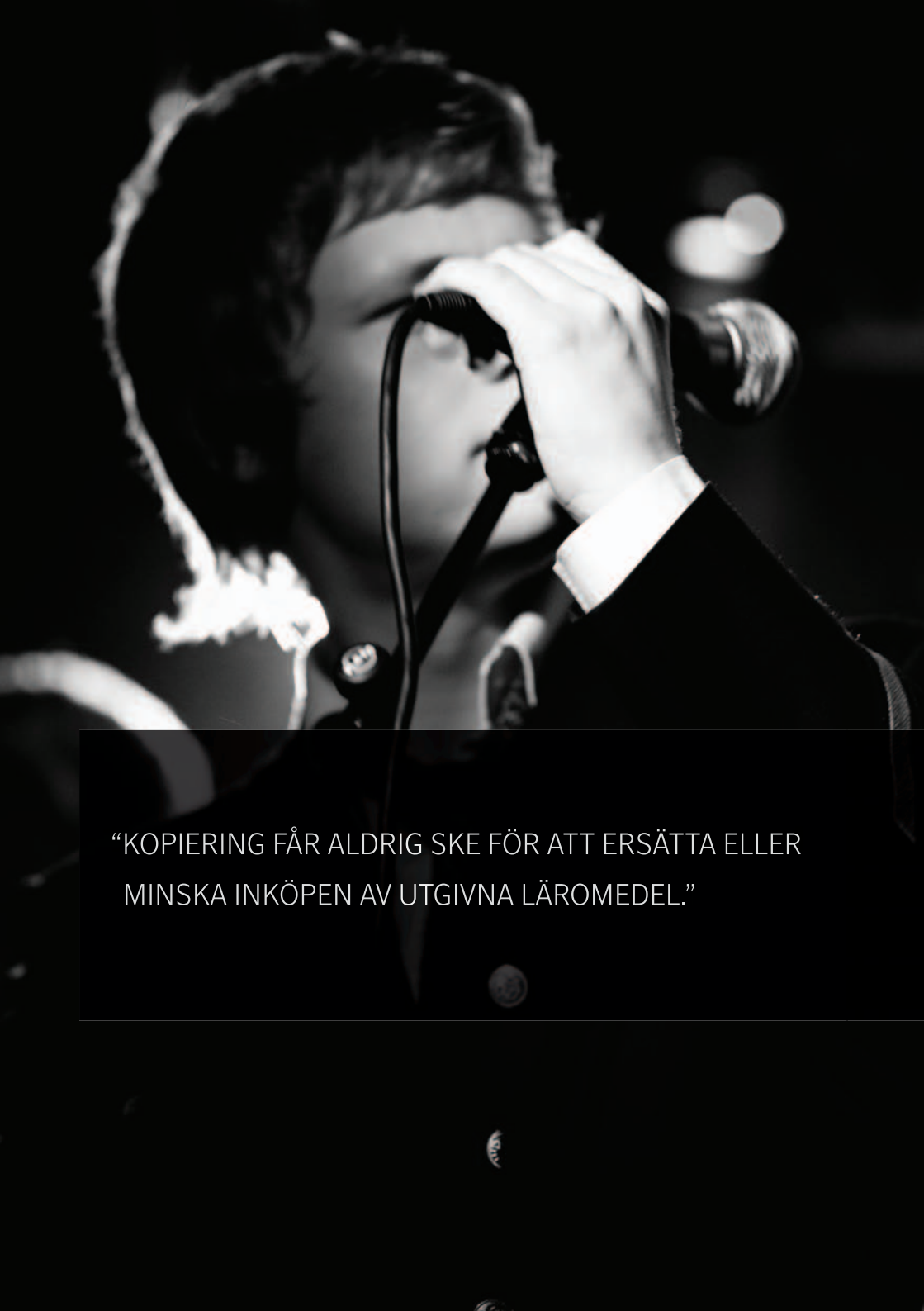
Avtalen ger läraren rätt att kopiera en del material, men långt ifrån allt. Vad som får kopieras och antalet kopior som får framställas till varje elev beror på om det är fråga om grund- och gymnasieskola, universitet/högskola eller musik- och kulturskola.

Huvuddragen i avtalen presenteras på följande sidor. Det förekommer vissa ytterligare specialregleringar, men för att inte komplicera det hela har vi avstått från att ta med dessa i denna översiktliga sammanställning.

“FÖR ATT KOPIERA MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER
KRÄVS VANLIGTVIS UPPHOVSMANNENS ELLER DENNES
FÖRLAGS TILLSTÅND.”

“KOPIERING FÅR ALDRIG SKE FÖR ATT ERSÄTTA ELLER
MINSKA INKÖPEN AV UTGIVNA LÄROMEDEL.”

KLASSUNDERVISNING I GRUND- OCH GYMNASIESKOLAN

Huvudprincipen i avtalet är att kopiering aldrig får ske för att ersätta eller minska inköpen av utgivna läromedel. Läraren får med andra ord inte kopiera för att ersätta den normala tillgången på läromedel.

Läraren får aldrig kopiera mer än 15 % av en bok och aldrig mer än 15 sidor. (Detta är den s.k. 15/15 regeln.)

Vad gäller notböcker är antalet sidor du får kopiera än mer begränsat. Från ett samlingsverk som innehåller noter får läraren endast kopiera en femtedel av notsidorna av varje enskilt verk. Antal sidor som får kopieras uppräknas till närmast antal hela sidor.

Ett exempel:

Om en sångbok innehåller flera verk får endast en femtedel av noterna till ett enskilt verk kopieras. Om en sång är fem sidor lång så får alltså endast en sida kopieras. Av hela sångboken får sammanlagt högst 15 % kopieras, men aldrig mer än 15 sidor sammanlagt.

Läraren får inte kopiera:

- Körmaterial och lösa stämmor som ingår i ensemble- och orkestermaterial, om materialet finns tillgängligt på den svenska marknaden i separat tryck.
- Musikaliskt verk för offentligt framförande, om åhörarna består av andra än klassen och barnens föräldrar.

Digital kopiering

Avtalet omfattar inte digital kopiering. Det är inte tillåtet att med stöd av avtalet scanna in eller ladda ner ett verk för lagring på dator och lägga ut det på Internet eller intranät.

UNIVERSITET/HÖGSKOLA

Huvudprinciperna i detta avtal är desamma som avtalet rörande Klassundervisning i grund- och gymnasieskolan, se ovan.

MUSIK- OCH KULTURSKOLOR

De flesta musik- och kulturskolor har ingått ett av de två rubricerade avtalen.

Avtal avseende individuell undervisning och ensembleundervisning

- Läraren får bara kopiera för att komplettera den normala tillgången på noter vid sin egen musikundervisning. Du får alltså inte kopiera för att ersätta den normala tillgången på läromedel.
- Löst stämmaterial får kopieras för att tillgodose praktiska behov i den aktuella undervisnings- eller konsertsituationen.
- Ur häften och böcker på mer än 48 sidor, exklusive eventuellt omslag, får läraren för samma elev kopiera högst 10 sidor per läsår.

Läraren får inte kopiera:

- Häfte och böcker mindre än 48 sidor.
- Körnoter som finns tillgängliga i separat tryck.
- Hyresmaterial.
- Då rättighetshavaren har meddelat förbud mot kopiering.

Om kopiering är tillåten får verket kopieras i ett exemplar per elev och inom ramen för lärarens tjänst får läraren för sitt enskilda bruk framställa tre exemplar. Vid kopiering är läraren skyldig att se till att källan samt upphovsmannens namn anges på kopian. Efter terminen skall samtliga kopior förstöras. Observera att digitala kopior inte omfattas av dagens avtal!

Notera att skolorna enligt avtalet åtar sig att på begäran av SMFF, under en begränsad tidsperiod, lämna uppgift om kopieringens art och omfattning. Orsaken till statistikinhämtningen är att medel skall kunna betalas ut till de upphovsmän och förlag vars noter har kopierats.

Avtal avseende ensembleundervisning

Detta avtal är likt avtalet på föregående sida. Den största skillnaden är att detta avtal bara omfattar ensembleundervisning.

Om läraren vill kopiera utöver kopieringsavtalen måste läraren inhämta tillstånd från rättighetshavarna. Bonus Presskopia kan inte ge sådana tillstånd.

Om det visar sig att någon på skolan har kopierat mer än vad som är tillåtet kan rättighetshavarna kräva skadestånd för den olovliga kopieringen och även lämna in en polisanmälan.

“LÄRAREN FÅR BARA KOPIERA FÖR ATT KOMPLETTERA DEN NORMALA TILLGÅNGEN PÅ NOTER VID SIN EGEN MUSIKUNDERVISNING.”

KOM IHÅG!

- Genom inköp av notböcker, nothäften och notblad etc. stöds kompositörer och textförfattare som musikförläggarna samarbetar med.
- Genom musikförlagens verksamhet får unga och oetablerade upphovsmän möjlighet att sprida sina verk, etablerade upphovsmän kan fortsätta sitt betydelsefulla arbete och musikanvändarna ett stort urval av gammal och ny musik!

Har du frågor så ring gärna till SMFF, Svenska Musikförläggareföreningen, 08-783 88 00, skriv till info@smff.se eller besök www.smff.se. På vår webbsida kan du även se vilka musikförlag som säljer noter m.m.

“OM RÄTTIGHETSHAVARNA FÅR BETALT KAN DE FORTSÄTTA
SITT ARBETE OCH VI FÅR ETT RIKT MUSIKLIV!”

smff

SVENSKA MUSIKFÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

SMFF, Svenska Musikförläggareföreningen, 08-783 88 00, info@smff.se,
Sandhamnsgatan 79, Box 27327, 102 54 Stockholm, www.smff.se.